

	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по теми	Основни нови понятия (по теми)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
Ядро 1: Социо-Културни Компетентности	<p><i>Стандарт 1: Използват уместно езикови средства, адекватни на ситуацията на общуване, съобразно с участниците в нея, темата, целта и условията.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Общуват в научната сфера по въпроси, изучавани в различни предметни области. <p><i>Стандарт 2: Задават въпроси и дават отговори по поставени от други или избрана от тях тема.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Задават въпроси по теми от различни предметни области. Формулират отговори със съществена информация. <p><i>Стандарт 3: Изразяват твърдения и се аргументират, разказват и описват.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Различават научното описание от художественото или разговорно-битовото; описват факти и процеси от изучавани предметни области. Изразяват твърдения, подбират доказателства, оформят отговор на научен въпрос. 	<p>Учениците трябва да усвоят:</p> <p>Тема 1: Текстът в научната сфера на общуване</p> <ul style="list-style-type: none"> Характеризират ситуацията на научното общуване; задават въпроси и формулират отговори в научната /учебната/ сфера на общуване. Познават структурните и езиковите особености на научния текст и умеят да извличат съществената информация от урочни статии. 	<p>научна сфера</p> <ul style="list-style-type: none"> научен текст отговор на научен въпрос теза аргумент обобщение 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> Търсят и подбират информация по даден научен проблем от речници, енциклопедии, справочници, интернет и др. Предават информация за събития от съвременната действителност, съобразно с интересите и потребностите си. Работят в малки групи по интереси, като описват исторически събития, географски местности, процеси и явления, изучавани по природознание и пр. Анализират и сравняват различни видове описания: научно, художествено, разговорно-битово. 	<p>Познаването на Структурните и езиковите особености на научния текст улеснява рецепцията на урочните статии от различни предметни области.</p>
Ядро 2: Езикови Компетентности	<p><i>Стандарт 4: Владее граматичните средства на езика. Служат си с разширен репертоар</i></p>	<p>Учениците трябва да усвоят:</p> <p>Тема 1: Изречение. Видове прости изречения по</p>	<ul style="list-style-type: none"> синтаксис, 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> Наблюдават и коментират 	<p>Литература</p> <p>Развиват умения за наблюдение</p>

<p>тентности</p>	<p><i>от синтактични конструкции – словоредни варианти, обособени части, вметнати изрази и пасивни конструкции, използват синонимни синтактични връзки.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Владяят функциите на синтактични средства в текста – едносъставни изречения, обособени части, сложни съчинени изречения. Използват синонимни варианти. <p><i>Стандарт 5: При редактиране на собствен текст умеят да правят съответните синтактични трансформации.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Редактират и умеят да трансформират съчинителни в подчинителни връзки /и обратно/ между простите изречения в състава на сложното с цел да постигнат смислови и функционални различия в изказа. 	<p>състав. Вметнати думи и изрази</p> <ul style="list-style-type: none"> - Осмислят изречението като синтактично средство за създаване на текст. - Познават безподложни, безглаголни и безлични прости изречения; разбират функциите им в текста и уместно ги използват в речта си. - Разпознават логическо ударение и разбират функцията му - Владяят синтактичните, интонационните и пунктуационните характеристики на вметнатите думи и изрази. <p>Тема 2: Видове сложни изречения. Сложно съчинено изречение</p> <ul style="list-style-type: none"> - Познават видовете сложни изречения; разбират функциите и използват /на практическо равнище/ възможностите за съчинително и подчинително свързване в сложното изречение. - Осмислят същността и начините на свързване на простите изречения в сложното съчинено изречение; използват функционалните възможности на простите изречения и на 	<ul style="list-style-type: none"> • безподложни и безлични прости изречения • логическо ударение • вметнати думи и Изрази • сложно съчинено изречение • сложно съставно изречение • съчинителни и подчинителни връзки в сложното изречение 	<p>употребата на безличните изречения в научни и в официално-делови текстове. Участват в диалози, като проявяват усет за използване на безподложни и безглаголни изречения.</p> <p>- Работят с разнообразни текстове от различни информационни източници (списания, вестници, книги и др.).</p> <p>- Откриват и редактират пунктуационни грешки, допуснати при употреба на сложни съчинени изречения.</p> <p>- Подбират илюстративен материал, за да аргументират различни мнения по определен въпрос.</p> <p>- Работят на</p>	<p>ния върху езика на художествени творби</p> <p>История</p> <p>Развиват се умения за анализ и интерпретиране на факти; умения за абстрактно-логическо мислене. Умения за обобщаване на същественото и преносна употреба на неличните глаголни форми в отговори на научни въпроси.</p> <p>Литература</p> <p>Умения за говорене и четене с правилно ударение и подходяща интонация. Умения за преодоляване</p>
-------------------------	--	---	---	--	---

	<p><i>Стандарт 4:</i> <i>Владяят граматичните средства на езика.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Владяят функциите на изменяемите и неизменяемите части на речта. Използват ги в различни видове текстове. <p><i>Стандарт 3:</i> <i>Използват синоними и антоними, думи за родови и видови понятия, хипероними и хипоними с оглед на стиловото разслоение на езика.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Използват различни средства за връзка между изреченията в текста /имена, местоимения, синоними, повторения и др./. • Разбират логическите отношения между родови и видови понятия; правилно ги изразяват с различни части на речта. 	<p>сложните съчинени изречения в текста.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Владяят словореда; познават и използват характерната за сложното съчинено изречение интонация и пунктуация. <p>Тема 3: Части на речта. Местоимение</p> <ul style="list-style-type: none"> - Осмислят значението и функциите на местоименията в текста. - Разпознават и анализират граматическите признаци на притежателното, възвратното, неопределителното, отрицателното и обобщителното местоимение; спазват правописните правила. - Уместно използват местоименията като заместващи и свързващи думи в изречението и текста. - Наред с местоименията, използват практически и други средства за изграждане на свързаност на текста. <p>Тема 4: Глагол. Залог на глагола. Нелични глаголни форми</p> <ul style="list-style-type: none"> - Осмислят залога като отношение на глаголния субект към глаголното действие, различават 	<ul style="list-style-type: none"> • морфология • притежателно местоимение • възвратно местоимение • неопределително местоимение • отрицателно местоимение • обобщително местоимение • вършител на действието, получател на действието • залог на 	<p>екипен принцип, за да редактират текстове с цел да отстранят логически, смислови и др. грешки. Използват справочници, двуезичен и терминологичен речник.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Усъвършенстват текстове от реални житейски ситуации с оглед на уместната употреба на видовете местоимения. 	<p>на интерференцията в произношението.</p>
--	--	--	---	--	---

	<p>видовете залози; владеят на практическо равнище специфичната употреба на залога в различни глаголни времена според функциите на текста.</p> <p>- Осъзнават значението и употребата на неличните глаголни форми (сегашно деятелно причастие, минало свършено деятелно причастие, минало несвършено деятелно причастие, минало страдателно причастие, деепричастие).</p> <p>Познават особеностите на правописа и употребата им.</p> <p>- Използват причастията в текста, като правят синонимни замени /на практическо равнище с подчинени изречения/.</p> <p>Тема 5: Глагол. Глаголни времена</p> <p>- Разбират и изразяват в текст отношения във времето; осмислят системата на българските глаголни времена и умеят да ги използват съвместно в текста.</p> <p>- Владееят (на практическо равнище) основната и някои от преносните и модалните употреби на минало неопределено</p>	<p>глагола /деятелен и страдателен/</p> <ul style="list-style-type: none"> • минало причастие /деятелно и страдателно/ • сегашно деятелно причастие • деепричастие <p>• минало неопределено време на глагола</p> <ul style="list-style-type: none"> • минало предвременно време • бъдеще време в миналото 	<p>- Сравняват и редактират текстове с цел да изберат уместната залогова форма в зависимост от целта на общуването.</p> <p>- Обясняват характера на грешките, допуснати при употребата на залозите в ученически текстове.</p> <p>- Работят с текстове и от други предметни области, като обясняват употребата на причастните форми.</p> <p>- Редактират и сравняват новите варианти с първоначалния текст.</p>	
--	--	---	--	--

*Стандарт 1:
Разбират значението*

	<p>на думи, свързани с обществения, икономическия и културния живот, и ги използват уместно.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Владееят разговорно-битова и научна лексика, която им позволява свободно да общуват в съответствие с комуникативните си потребности. <p><i>Стандарт 2: Владееят определен кръг термини за базисни понятия в основни науки, ориентират се в специфичната им за съответната научна област употреба (с оглед на учебните предмети).</i></p>	<p>време, минало предварително време и бъдеще време в миналото.</p> <p>Тема 6: Думата в речниковия състав на българския език</p> <ul style="list-style-type: none"> - Разпознават домашни думи и заемки и ги използват уместно в текста. - Осмислят значението и функциите на термините в текста. <p>Тема 7: Звукови промени в думата</p> <ul style="list-style-type: none"> - Осмислят промените, които настъпват в звуковия състав на думите при определени условия; спазват правоговорните и правописните правила. - Откриват и коментират случаи на несъответствие между изговор и правопис. 	<ul style="list-style-type: none"> • речнико в състав • домашни и засти думи • термини • термино логичен речник • звукови промени • фонети-ка 	<ul style="list-style-type: none"> - Разказват случки от живота в и извън учебна обстановка. - Пишат самостоятелно съчинения (описание, повествование, разсъждение) по въпроси, които ги вълнуват. - В малки групи обсъждат и оценяват съчиненията; сравняват и коментират съвместната употреба на глаголните времена. - Усъвършенстват текстовете. - Правят справки в тълковен речник, в речник на чуждите думи, в терминологични речници и др. 	
<p>Ядро 3: Социо-Културна и езикова компетентност. Устно общуване</p>	<p><i>Стандарт 1: Участват с изказване в дискусия:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>придържат се към темата и организират логически своето изказване;</i> - <i>могат да оспорят мнение, различно от тяхното, като проявяват толерантност;</i> 	<p><i>Учениците трябва да усвоят:</i></p> <p>Тема 1: Диалог</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ориентират се в съдържанието и структурата на диалогичен текст. - Усъвършенстват уменията си за диалогична реч, като задават въпроси и отговарят, за да 	<ul style="list-style-type: none"> • диалог 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Водят разговори на различни теми, изразяват мнение, оценки, чувства. - Прилагат различни стратегии при водене на диалог за преодоляване 	<p>Литература, история</p> <p>Използват умения за водене на дискусия по проблем от съответната</p>

	<p>- следват хода на диалога; - позовават се на вече казаното.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Умеят да водят диалог. • Формулират теза, привеждат аргументи, обобщават разсъжденията си. <p>Стандарт 2: <i>При публични изказвания:</i> - спазват нормите на книжовния правоговор; - говорят с подходяща за ситуацията интонация и сила на гласа; - проявяват усет за поставяне на логическо ударение.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Съобщават за събития и факти. • Предават накратко съдържанието на текстове от различни сфери на общуване, като спазват правоговорните правила, съобразяват силата на гласа си с изискванията на съответната комуникативна ситуация. 	<p>представят факти, да изразят съгласие / несъгласие със събеседника си и пр. - Умеят да перифразират изказването си при комуникативни затруднения и пр.</p> <p>Тема 2. Резюме на текст - Съкратено, но достоверно предават информацията на (част от) текстове от всички области на живота. - Използват езикови средства, подходящи за икономично представяне на информацията от изходния текст и съобразени с основните изисквания за устно общуване (интонация, мимики и пр.).</p> <p>Тема 3. Съобщение - Умеят да се информират и да предават информация за факти и събития. - Изказват съобщения, свързани с училищния живот.</p> <p>Тема 4. Съчинение разсъждение - Възприемат и осмислят аргументативни текстове (текстове с преобладаващо разсъждение). - Умеят да формулират теза, да подбират аргументи, да правят обобщения. - Съобразяват езиковите си</p>	<ul style="list-style-type: none"> • резюме /устно/ • съобщение /устно/ • разсъждение /устно/ • теза • аргументи 	<p>на комуникативни проблеми. - Проявяват толерантност към събеседниците си. - Предават сбито съдържанието на игрален филм. - Устно представят актуална информация от автентични текстове – от научни и научно-популярни публикации и пр. - Правят съобщения в класа/училището по различни поводи. - Изказват се спокойно в малки групи и пред по-голяма група слушатели, като разсъждават по проблеми, които ги вълнуват.</p>	<p>предметна област; умения за резюмиране на урочни статии, текстове от допълнителна литература и пр.</p>
--	--	---	--	--	---

		<p>средства със ситуацията на общуване; използват подходяща интонация, мимики, жестове и др.</p>			
<p>Ядро 4: Социо-Културна и езикова компетентност. Писмено Общуване</p>	<p><i>Стандарт 1:</i> <i>Търсене на информация от различни източници:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Използват учебници, енциклопедии, речници; извличат информация от документи. • Ориентират се в структурните особености на научен текст /научно-популярна и речникова статия/. • Могат да резюмират съдържанието на текст. <p><i>Стандарт 2:</i> <i>Създаване на собствени текстове:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Умеят да предават точно и ясно информация. • Създават текстове от аргументативен тип – отговор на научен и житейски въпрос. • Умеят да композират съчинение-разсъждение. • Пишат вярно и уместно употребяват думи от терминологичната лексика. 	<p>Учениците трябва да усвоят:</p> <p>Тема 1. Резюме на текст</p> <ul style="list-style-type: none"> - Извличат съществената информация от част от текст. - Съкратено, но достоверно предават информацията на (част от) текстове от всички области на живота). - Използват езикови средства, подходящи за икономично представяне на информацията от изходния текст и съобразени с основните изисквания за писмено общуване (правопис, пунктуация, графично оформяне на текста и пр.). <p>Тема 2. Съобщение, обява.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Пишат съобщения, свързани с училищния живот. - Пишат обяви, свързани с непосредствените им потребности. <p>Тема 3: Съчинение разсъждение /по научен и житейски проблем/</p> <ul style="list-style-type: none"> - Възприемат и 	<ul style="list-style-type: none"> • резюме /писмено резюме/ <ul style="list-style-type: none"> • съобщение /писмено / обява <ul style="list-style-type: none"> • разсъждение /писмено 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Подготвят и представят в училище съобщения по различни поводи. - Работят върху варианти за чернова и белова, за да отговорят писмено на въпрос от живота или от изучавана предметна област. - Редактират формулирани от ученици тези, подбрани и структурирани аргументи, обобщения. 	<p>Литература, история</p> <p>Разсъждаване по литературен проблем; умения за отговор на научен въпрос. Представяне в резюме на допълнително прочетен и текстове по изучаван проблем.</p>

		осмислят аргументативни текстове (текстове с преобладаващо разсъждение по научен или житейски проблем). - Умеят да формулират теза, да подбират аргументи, да правят обобщения. - Използват езикови средства, съобразени със ситуацията на общуване и подходящи за писмено общуване (правопис, пунктуация, графично оформяне на текста и пр.).	/ • теза • аргументи		
--	--	--	----------------------------	--	--

БРОЙ НА ТЕМИТЕ ЗА НОВИ ЗНАНИЯ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА VI КЛАС

1. Текстът в научната сфера на общуване
2. Изречение. Видове прости изречения по състав
3. Вметнати думи и изрази
4. Видове сложни изречения. Сложно съчинено изречение
5. Части на речта. Местоимение
6. Притежателно местоимение
7. Възвратни местоимения
8. Неопределително местоимение
9. Отрицателно местоимение
10. Обобщително местоимение
11. Глагол. Залог на глагола
12. Минало причастие (деятелно и стардателно)
13. Сегашно деятелно причастие
14. Деепричастие
15. Минало неопределено време на глагола
16. Минало предварително време на глагола
17. Бъдеще време в миналото
18. Речниковият състав на българския език
19. Звукови промени в думата
20. Диалог
21. Резюме на текст
22. Съобщение. Обява
23. Съчинение разсъждение (по научен и по житейски проблем)